

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — з Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До ситуації.

З Пешту пишуть нам під днем 31. мая. Нині покінчили обі делегації свої засідання, ухваливши без змін предложений їм на 1901 р. спільний бюджет. Вимінивши нунції, делегати роз'їхались під вражінєм? Мабуть тим, що в часі делегацій внутрішня ситуація в Долитавщині в нічим не змінила ся. Звороту в політиці Чехів годі сподівати ся. Таж — о скільки тепер показує ся — ніхто не заходив ся через ті два тижні коло зміни положеня. Др. Резек, приїхавши до Пешту, не зіткнув ся навіть з чеськими послами, а був лише у цісаря, щоб подякувати за кондоленцію з приводу смерті своєї матери. Др. Кербер був тут два рази, але стикав ся більше з мужами довіря правіці, ніж чеськими делегатами.

Загальна думка така, що Чехи попросовали собі багато в найвисших кругах і нема надії, щоб корона прийшла їм в поміч. Наколи в своїм часі «Дьло» так дуже одушевляло ся різкими речами, з якими звернули ся чеські делегати до цісаря в часі першого серкльо (13. мая) і зробило заміт пос. Вахнянинови, що він не заплакав перед короною і не пожалував ся на все те, про що п. Белей би хотів, — то тепер мабуть се одушевленє остигне, наколи «Дьло» зволить прийняти до своєї відомости, що різкі чеські річи серкльові не мали ні найменьшого успіху. Противно, Чехи погіршили своє положенє. В часі двох делегаційних обідів цісар, з виїмкою Пацака, не говорив з чеськими делегатами остентативно, а Пацакови виявив найбільше своє невдоволенє з річий, виголошених Чехами на пленарних засіданнях делегацій. Др. Пацак звиняв ся, як міг, говорив опять, що правительство

скривдило Чехів, що язикові предложеня несправедливі, що чеський нарід дуже обрешений, що навіть готово прийти до внутрішних забурень і т. д. На всі ті заміти відповів цісар дуже холодно, а на згадку про заворушеня сказав значуче: ого! В конституційній державі просьби до корони не мають великого значіння. Се виявило ся вже в часі громадної депутації пп. «независимих» в 1897 році.

В виду, що Чехи не залишають обструкції в парламенті, насуває ся питанє, що з сего вийде? Відповідь проста. Наколи Чехи зможуть і на дальше спинити діяльність парламенту, то правительство, закривши державну раду, возьме ся за §. 14, а язиковє питанє повисить на кілок. Мабуть не схоче др. Кербер вступити опять на дорогу розпоряджень, позаяк не схоче викликувати опять обструкції лівіці. Але можливе, що Чехи дадуть себе самі побороги з своєю обструкцією. Така евентуальність не виключена, а тоді парламентарна машина могла би рушити з місця. Чехи мусять зрозуміти, що в політиці компроміси суть необхідні.

Впрочім злишно ворожити. Парламент збере ся 6. червня, чеські послі скажуть своє посліднє слово, а правіця і лівіця почислять ся з сим словом.

Річ пос. Вахнянина

виголошена в австрійській делегації при бюджеті міністерства війни дня 29. мая.

Я забрав слово, щоби Вашій Екцеленції (міністрови війни Кріггамерови) пригадати домаганє, яке тут вже давнійше підняли рускі делегати, на жаль, лише з малим успіхом.

Розходить ся іменно о рівномірне трактованє гр.-католицких війскових священників і о панованє релігійних чувств жовнірів руского обряду.

Нас, як і неменьше гр. кат. війскових свя-

шеників, діймає се дуже, що рускі духовні по двацяти або і трицяти літах служби в війську не можуть дослужити ся висшої ранги попад девяту. Коли їх товариші авансують, лишают ся рускі духовні заедно в девятій ранзі і щасливо минуло вже ціле столітє, заким перед двома чи трема літами одного з них посунено до восьмої ранги. На жаль і сей один-одинокий пішов вже в пенсію.

Рівнож не можемо собі здати справу з прояви, що ц. к. військова управа не рішила ся доси рускому військовому священникови поручити бодай одну парохію. Думаю, що ми пережили вже ті часи, в котрих римско-католицка віра і латинський обряд уважались державними.

Се постійне упосліджуванє руского духовенства повинно би вже покінчити ся.

Відтак мушу тут пожалувати ся на те, що руских жовнірів заставляють війскові власти в рускі свята до війскових вправ і походів. 13. мая 1898 р. подав делегат Барвіньский до відомости Вашої Екцеленції, що в артилерійській касарні у Львові в Велику Пятницю, в одно з найбільших свят після нашого обряду, жовніри через цілий день робили в огороді, а в світлий поведілок трицятий полк мусів іти на війскові вправи.

Екцеленція дали нам тоді приреченє, що сего на будуче не буде, і що в тім напрямі буде виданє відповіднє розпорядженє. Припускаю, що таке розпорядженє вийшло, але факти доказують, що се розпорядженє не виконує ся. В тій справі внесли ми навіть інтерпеляцію до Вашої Екцеленції, в котрій сказано, що в сім році в світлий понеділок і вторник золочівський полк пішов в похід під Біорку, а звісно, що сей полк складає ся майже виключно з Русинів гр. кат. обряду.

Догадую ся проте, що в згаданім розпорядженю Екцеленція може не означили руских свят яко свята. І длятого прошу в делегацію о піддержанє слідууючої резолюції:

»Звиває ся ц. і к. міністерство війни, щоби при авансованю війскових священників узгляд-

ГЕНРИК ІВЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

МАЯ.

Брр! Моя нога не стане там —! Брр!

УЛЬФГАЙМ.

О, нара людей може добре переспати там літню ніч. Навіть і ціле літо — якби вже прийшло на се.

МАЯ.

Дякую красенько. До сього треба би мати особливше уподобанє.

Знетерпеливлена.

Але тепер уже за багато мені вас і вашого польованя. Хочу вернути до готелю — заки ще люди повстають.

УЛЬФГАЙМ.

Якжеж ви думаєте зійти із відси?

МАЯ.

Се вже ваша річ. Найдеть ся десь чей якась стежочка.

УЛЬФГАЙМ

показує в пропасть.

А розуміть ся; є там рід стежки — стрім голови по стні. —

МАЯ.

Ну, отже. — Трохи доброї волі.

УЛЬФГАЙМ.

Але спробуйте лише спустити ся тою стежкою.

МАЯ

непевно.

Думаєте, що се неможливе?

УЛЬФГАЙМ.

Ніколи в світі. Як я не поможу вам.

МАЯ

неспокоїна.

Ну, то ходіть і допоможіть мені. Пощож ви зрештою є тут?

УЛЬФГАЙМ.

Хочете, аби я взяв вас на плечі?

МАЯ.

От не плетіть!

УЛЬФГАЙМ.

Чи радше на руки?

МАЯ.

Сховайте ся вже раз із тими нісенітницями.

УЛЬФГАЙМ

давить у собі гнів.

Я підіє раз молоду дівчину із вулиці і взяв її на свої руки. На руках я ніє її. І хотів нести її ціле жите, — аби її нога не спотикнула ся на камені. Бо вона мала сильно зношені черевички тоді, як я найшов її. —

МАЯ.

Ну, і ви піднесли її і несли на руках?

УЛЬФГАЙМ.

Я витяг її з багна і тримав її високо понад землею — так обережно, як лише міг.

Сьмієть ся голосно.

І знаєте яка була за се дяка?

МАЯ.

Ні. Яка?

УЛЬФГАЙМ

глядить на неї і притакує усміхаючи ся.

Роги дістав я. Роги, які ви бачите дуже добре. Не забавнаж се історія Медведючко?

(Далі буде).

нювано на рівні і гр. кат. священників; щоби принаймні один парохіяльний військовий уряд в Галичині віддано в руки гр. кат. духовного, і щоби видано розпоряджене, в котрім рускі свята означено би яко такі, в котрих жовіри руского обряду були би вільні від військових вправ і походів».

3 далекі сторін.

В американській «Свободі» читаємо ось які дві цікаві дописи: *Допись з гавайских островів.*

«Іхати на гавайські острови намовляв нас агент, Німець Sr. Missler з Bremen. Він викрав нас з краю, бо виписав нам мапу куда їхати, щоби нас не спіймали. Контракти підписувались в Bremen. Їхали ми зі 6 годин і давали нам ріжні напої і закуски без жадної платні, але коли потім пересіли ми на вітровий корабель, то плакали люди води і їсти. Рано давали нам гірку чорну каву і літру води, в полудне пів літра зупи, а часом і менше, вечер гербату без пушки цукру і фунт цвібаку. То все, що на добу було призначено, а часом і того не було. То такий був наш вікт через цілих 4 місяці їзди морем.

А як зачали нас вести через ті нещасні Капоре (Cape Horn, найбільше на полудне висунена часть полудневої Америки, наоколо котрої они їхали), то більше було надії попрацятись з тим світом, як доїхати. Було дуже зимно. Люде впоминались, аби дав чим накрити ся, бо свою одіж казав покидати в воду, і їсти і води впоминались. А капітан, проклятий Німець казав: «як вам не рихт, то скачіть до води». А если хто такої упирав ся, то розказав слугам, аби привести до него. Потім казав положити і тримати, а він всипав 10 до 15 мотузів мочених у воді, а потім закував руки, привязав до стовпа на дві години, а відв'язавши дав два рази морді і каже: «то маєш снідане». Така була наша подорож з Bremen до Honolulu.

Тут наші люде роблять коло цукрової тростини, сапають, але що порозкидані по всіх островах, то не годен позбирати до спису тих людей. Заплата 18 дол. на місяць, мешкають в плянтажних хатах безплатно. Їдло купують в плянтажних склепах. Платять за муку 1-50 дол. бараболі мішок 4 дол., риж 8—10 доларів, всьо дороге. Тут послідний цукор 100 фунтів 6 до 7 доларів, фунт кави 40 центів.

Контракт підписались в Bremen, приїхались до Honolulu 25. липня 1897 р. Другі люде приїхали 12. вересня 1899 (?) року.

Про кару. Ось я, Дмитро Пухальський, був 2 рази караний. Раз хотів утікати, то полісмени злапали. Суд гавайський засудив мене на 5 дол. кари і 15 годин вязниці, так казав карати плянтатор, managor John Moir. А що-до другої кари, то було так: Були то рускі Великодні свята, понеділок 1. мая 1899. Був я слабкий та не пішов рано замельдувати ся, то він дав телефон до суду, аби приїхав полісмен, бо один муж контрактний дома, не йшов до роботи. І взяв мене полісмен до арешту; другого дня привів мене до суду і засудили мені 10 дол. кари грошевої або 20 днів вязниці; то є на контракті та кара оба рази пописана. Тепер я хотів викупити ся від контракту, том дав 40 доларів.

П. Пухальський, Onomea, Hilo, Hawaii.

Допись з филиппинських островів.

З San Pedro Macati.

Ребелія вже по більшій части скінчена, а друге наш регімент вже більше як рік був на firing line (в огні), тож тепер дали нам трохи відпочинути, отже більше маємо часу читати, писати і т. и.

Погода у нас красна. Від 15. декабря до нині ще ані одна крапля дощу не впала, лиш дуже горячо, але що чоловік привик по трохи, то і не робить собі багато з того.

Народ не робить тут тепер нічого, хіба що буде хати, що погоріли минувшого року.

Від 15. юнія починає ся слота і триває 5 до 6 місяців. Але тоді що день. Тоді риж сіють, то заким слота перейде, то риж вже присталий. Орють лиш тут по трохи, от попилять трохи залізною штабою і одним водним биком. Як але, то тоді на фарми з'являть ся, а однак тамтого року не було на тоє зваги, але найбільші

битки в той час відбувались. Нераз випало, що і по тижневи мусіли ми в болоті посувати ся (бити), а кільки лиш хлюп, хлюп. То з одної сторони було добре, бо сли куля з канона прийшла, то не розстрікалась, але застрягла в болоті, але з другої сторони було на нас гірше, бо не годен був летіти до штурму, а кульки не жартували.

На днесь досить. Здоровлю сердечно всіх читателів «Свободи».

FETSKO KOCHAN,
Co. H. 21th U. S. Infantry,
Manila, Philippine, Island.

3 боевища.

Конець війни прийшов скорше, чим можна було надіятися. Як лавина, що зразу поволи сунесь, зупиняючи ся на перешкодах, а відтак з кожним днем дальше набирає скорости, а з нею і сили, торощать все і засипає долину смертю, — так і Англичани зразу обережно, забезпечуючи себе та укладаючи пляни, поступали поволи наперед, аж опісля, коли знищили головну силу Боєрів розбитом армії Кроуїого і полоненем его самого, перейшли до скоршої акції. Підбивши Оранію, Англичани впали з трох сторін до Трансвалю і вже зі скоростию градової тучі залляли край, майже не находячи опору. Позавчера англійські війська обсадили Йоганесбург і вивісили на правительственній палаті англійську хоругву. Копальні золота ненарушені. В руки Англичан впало девять локомотив, поїзд з углем і багато возів. Окружене міста не коштувало Англичан багато труду. Найбільший опір ставили Боєри Гамільтонови на захід від Йоганесбурга. Але ему повело ся позганяти Боєрів з їх сильних обсаджених арматами становищ. Френч оперував в північно західнім напрямі. Одна дивізія обсадила становища на північ від міста, друга на полудне. Коли Роберте вислав дня 30. мая до міста свого відпоручника, прийшов до него командант міста і просив, аби англійське військо увійшло до міста доперва на другий день, бо в місті находить ся ще багато трансвалських воєнків. Аби не прийшло в місті до забурень, Роберте згодив ся на се предложене. Ще того самого дня передні сторожі Англичан були на половині дороги між Йоганесбургом а Преторією. До N. W. Tagblatt-у доносять приватно з Лондону, що Преторію занято вчера о другій годині пополудни без найменшого опору. Крігер утік, а полонених Боєрами Англичан увільнено. Кореспондент дневника Daily Mail телеграфував вчера перед годиню 12: Преторія буде за дві години без опору занята Англичанами. Президент Крігер утік до Ватервальбювену. Бурмістр міста одержав уповажене прийняти Англичан. Утворено комітет зложеной з впливових осіб, котрий має з'організувати охорону житя і майна в часі інтеррегнум. Всюди панує спокій. Великі маси народу ждуть на прихід Англичан.

Вправді ще нема урядового потвердження про заняте Преторії, але з уваги на се, що опір Боєрів зовсім зломаний і они залишили всяку боротьбу, такий скорий хід воєнних подій є зовсім імовірний. Не потверджує ся також вість, мовби самого президента Крігера прихоплено в околиці Преторії. Однак з другої сторони дуже сумнівні стають вісти, мовби то він в багнистій та скалистій околиці Лінденбургі постановив боронити ся до послідного. Вправді доносять, що Крігер переніс столицю до Ватервальбювену, а відтак має намір дофнути ся до Лінденбурга, але скорий похід Англичан ледви чи не відотне ему дороги до сего послідного заборона нещасливого боєрського народу.

3 політичного поля.

Розмову цісаря з дел. Пацаком, як єї подали угорські часописи, виясняє Пацак в інтервю з віденським кореспондентом «Nagodni-x List-iv». Промова цісаря до мене, каже Пацак, була дуже зичлива. Цісар по моїх словах: «проект языкового закона є для нас не до прийнятя» — відповів словом: «ого!» Так само по моїй заяві, що полагоджене сего закона на підставі §. 14. розпочало би безнастанну війну, не говорив цісар в острим тоні, так само, як і про наше поведене супротив міністра заграничних діл. Коли була бесіда про обструкцію взагалі — а не про

обструкцію ческу, або німецку — цісар видав про неї неприхильний осуд та ужив слів: «Через се ми стали посьміховищем цілого світа, се встид!» На се я відповів: «Не ми винайшли ті способи, ані не розпочали обструкції. Ми хватили ся за се средство доперва тоді, коли в міродайних кругах признано его парламентарним средством. Через 5 літ ми заховували поправне становище супротив держави, що Ваша ціс. Високість зволили виразно признати. Мимо сего без нашої вини ми зістали втручені у нижнє положене». Твержене угорських дневників, мовби цісар висловив нехить підчас сих слів, не полягає на правді. Се, що цісар сказав про обструкцію та про вражіння, які відніс з побуту за границею, говорив дуже донеслим голосом.

Про пляни правительства що-до теверішньої ситуації доносить «N. fr. Presse» з Будапешту: Дня 6. червня збере ся державна рада. Тоді покаже ся, чи правіця рішучо підійме ся борби з обструкцією. Коли не удасть ся привернути діяльність палати, що є майже імовірним, — наступить відрочене палати. Відтак правительство впровадить провізоричний бюджет на підставі §. 14. Підчас відрочення розвічнуть ся наново переговори, аби що-небудь вчинити для санації парламенту. Застановляють ся над проектом, щоби языковий закон завести на підставі 14. параграфу, відтак скликати палату в осени і зажадати відразу прийнятя до відомости введеня сего закона. Коли-б се удало ся, було би все в порядку, коли ні, тоді правительство буде застановляти ся над виглядами розвязаня палати. Про компромісові пересправи межі Німцями а Чехами на разі нема бесіди. Одним з найважніших жадань Чехів було би знесенє розпоряджень Кіндінгера. Німці не мали нагоди висказати свою думку що-до сего жаданя Чехів, бо урядово, ані півурядово про сей поступлят не було нічо сказано. Правительство твердить, що оно поступає після з гори уложеного плану і є приготоване на всяку евентуальність.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Константина і Єлени; рим.-кат. Св. Духа. — В понеділок: гр.-кат. Василиска; рим.-кат. Зелені Свята. — Ві второк: гр.-кат. Михайла; рим.-кат. Фльоренції.

— **В Добромилі** відбуде ся дня 3. червня (в неділю) в міській салі *вокально-драматичний вечер* заходом місцевого комітету. Програма: «Наша жизнь» хор; «Кавказ» деклямація; «Де срібно-лентий Сян» хор; «Гетьмани» сольо-спів і Quodlibet П. (Лисенка) хор; опісля відгортають аматори комедію Григ. Григорієвича «Лихий день». — Вступ від особи 2 кор.; білет родинний (для 4 осіб) 6 кор., а для селян і міщан 30 сот. Початок точно о 8. годині вечером.

— **Загальні збори Філії «Просвіти»** в Камінці струміловій відбудуть ся дня 4. червня с. р. в салі магістрату з такою програмою: 1) о 9. год рано відправить ся Служба Божа за бл. п. Маркіяна Шашкевича і виголосить ся проповідь, по чім наступить парастас; 2) о 11^{1/2} год. зачнуть ся збори: а) сировозданє з діяльності виділу; б) сировозданє касове і вибір комісії шконтруючої; в) вибір нового виділу; г) відчить о крамницях і спілках оцадности і позичок (Рай-файзена); д) внесенє членів.

— **В товаристві «Академічна Громада»**, як вже свого часу було оголошене в часописях, завязалась *Комісія інформаційна*. Цілюю єї помагати товаришам вишукувати лекції та всякі иньші занятя, як також уділяти їм ріжних інформацій так в справах університетських, як і громадських. Уже від давна давалась відчувати у нас недостача такої комісії, бо не один з товаришів бідував без занятя, хоч саме такі були до роздачі, але так одна як і друга сторона не мали куди звернутись о посередництво. Тому пригадуємось ще раз рускій публіці, бо лиш при єї помочи будемо могли сповнити вповні нашу задачу. Многі будуть потребувати як-раз тепер на ферії відповідних інструкторів, так можуть звертатись до комісії, а она постарась поручити як найвідповідніших. Тим оцадять собі заходу і стануть в пригоді тим, що потребують занятя. Просимо проте звертатись впрест до комісії інформаційної в тов. «Академічна Громада» улица Академічна ч. 8. — Комісія відповідає лиш тим, що пришлють марку або кореспонденційну карту на відповідь. За Заряд: *Богдан Гузар*, студ. прав; *Павло Чайківський*, студ. філ.

— **Конкурс** на посаду ад'юнкта будівництва оголошує магістрат міста Коломиї. Платня вносьть 1800 К. і 300 К. як активальний додаток. Поданя можна вносити до дня 30. червня с. р.

— **Рутенсько-мадярський марш.** Часопись «Листокъ», що виходить в Унгварі на Угорщині, подає таку новинку: «Композитор Юлій Лані, по поводу нахочаючого ся в ході поліпшення долі угорско-руського народа, скомпонував «рутенсько-мадярський марш», котрий в Унгварі грає вже військова музика і то з великим powodженем. — Дістати можна у автора в Унгварі».

— **З Хойниць** доносять, що там прийшло дня 30. мая до великої ворохобні антиземітської. Товни людей кинули ся на жидівські доми і торговлі. Вибивано шиби, нищено торговельні виставки, каміне свистіло в воздусі, аж поки поліція з прибувшою на поміч компанією війська не розігнала демонстрантів. При тім увязнено три особи. — Різника Гофмана і его доньку, котрих оновді увязнено, яко підозрних о убіство Віттера, по переслуханю випущено на волю. В Мальборгу увязнено вже Волького, хлопця з торговлі Гофмана.

— **Воскресенє**, повість Товстого, була причиною поєднанию в околиці залізничої стації Верболово в Росії. До поєднанию станули два противники поглядів що-до повісті Толстого та стріляли до себе на дуже близьку мету. Спір покінчив ся смертю одного з противників. Чудний се вплив апостола християнської лагідности, що як-раз его прихильник станув до братоубійчої ворожні!

— **Кайновий злочин.** Два молоді шляхтичі Беля Пап і Золтан Пап, що завдяки своїм богатим посілостям в околиці Шатмару на Угорщині відгравали не малу ролю серед золотої молодіжи, станули оновді перед судом присяжних під закидом братоубійства. Беля Пап признав ся з бутюю, що свого наймолодшого брата ненавидів і вівчареви Жолдичеви приказав зглядати его зі світа. І Золтан захував ся перед судом так само гордо, хотия ему доказано, що був з братом в порозумію і знав про убіство. Оба они були переконані, що їх шляхоцький герб охоронить їх перед мечем справедливости, а жертвою его упаде наймлене оруде злочину, темний вівчар Жолдич. Однак ошибнули ся дуже. Вердикт присяжних судій завпаз одноголосно: Беля Папа, яко справця і Жолдича, яко виконавця убіства засудив на смерть, а Золтана Папа, яко свідомого, на вісім літ вязниці.

— **Сибірська залізниця.** Збільшений рух на сибірській залізниці спонукав заряд збільшити скорість особових поїздів до 35 верст на годину, а товарових на 20—22 верст. При сій скорости мож буде з Москви до Владивостока або Порт Артура зайхати в десяти днях. Білет першої класи враз з ужитем спальні буде коштувати 115 рублів. Подорож з Парижа або Лондону через Сибір до Шангаю буде тривати 16 днів; коштувати першою класою 320 рублів, коли морем подорож триває 34 до 36 днів і коштує 900 рублів. Коли-б скорість сибірської залізниці рівнала ся европейским поїздам, то в десяти днях можна би доїхати від атлантійского, до тихого океану.

— **Коли, коли?..**
О людскости, скілько ти вже перетерпіла горя!
О людскости, скілько ти ще будеш терпіти горя!
Гіркі сльози й тепла кров поллялись за одиниці, за їх розвуетную любов до жінки красавиці.
Сажавки крови й багна сльоз стекли для зиску, слави... мерців як на Великдень лоз на боввищах вкляли.
Вже крови озера текли, а рік цілий моря для найпідійших між людьми, для страстих їх та горя.
Від віку так плли, плли і сльози й кров ріками. —
За віру, дім, за край були брати братам катами!
Чи вічно має кров ся ллять, не засклеплять ся жили?
Чиж вічно будуть панувать злоби й неправди сили?!
Л. Л.

— **Дорогий годинник.** За годинник «з трома Граціями», виставлений тепер в малій палаті на полях елізейских в Парижі, дає якийсь Англичан вже півтора мільона франків, а властитель годинника жадає три мільони. Се діло штуки, роботи французского різьбара Фальковета, того, що зробив памятник Петра великого в Петербурзі, купив був свого часу барон Бангайм за малу суму 1500 франків. Відтак перейшов годинник за 7000 франків на власність бар. Дубль, а пізнійше кинув его гр. Авраам Камондо за 101.000 франків. Тепер має той годинник сий того графа, Ісаак Камондо. Годинник сей так дуже сподобав ся якомусь Англичанинови, що той готов вже був заплати за него мільон франків, а коли граф Камондо не хотів, то Англичанин давав вже півтора мільона. Граф Камондо, що хотів дарувати сей годинник музеєви в Ліврі, сказав, що остаточно дав би его за три

мільони франків, а ту суму дарував би Луврови на закупню всіляких діл штуки. Але Англичанинови було, здаєсь, того вже за багато і він не дав доси ніякої відповіди. Може бути, що коли Англичанин забере тепер богатий край Боєрів, то котрийсь з них дасть і шість мільонів за се діло французкої штуки.

— **Велика і богата Россия**, якою єї захвалюють наші кацапики не може дати приюту навіть своїм власним горожанам. Після урядової статистики російского консуляту в Гамбурзі, виємігрувало через Гамбург і Брему в 1899 році 53.097 російских підданих. Переважно їхали переселенці до Сполучених Держав; до полудневої Америки виємігрувало 1.354 осіб, до Африки 520, до Австралії всего 16 осіб.

— **Автоматична конкуренция.** У Відні функціонує близько 100 автоматів, в яких можна купувати папіроси, вкидаючи відповідний гріш. Єсть се вигода для публики, тим більше, що недільний відпочинок не вкорочає автоматичної продажи. Біднійші трафіканти виступили против такої конкуренції і на відбутім оновді зібраню піднесли сю справу. Дискусия вияснила, що нерозумно і безуспішно було би виступати против нового винаходу, який приносить з собою догоду для купуючої публики. Конкуренції можна запобічи в сей спосіб, що кождий трафіканти нехай собі справить автомат, який можна впаняяти у фабриці за низькою, тижневою оплатою.

— **Операция без оперованя.** З Петербурга доносять про рідку подію в лікарській практиці. Гімназійний ученик проликнув случайно церкель. Щоби его видобути, ужили лікарі лучів Рентгена та за їх помочю точно означили місце, де церкель задержав ся. Опісля уложено хлопця лежачо в той спосіб, що тіло з головою похияло ся в долину. По кількох годинах сильного кашлю, до якого все побуджувано хлопця, церкель сам вискочив, причім не заподіяв ніякого зранєня внутрішних органів. Хлопець є цілком здоровий.

— **Оригінальний спосіб виборчої агітації** лучив ся в Відні при остатних виборах до міської ради. Агітатори соціально-демократичної партії всіли о 9. год. вечером до вагона «великого колеса» в «Venedig in Wien», та коли вагон зміє ся до найбільшої височини, посипались на голови нахочаючої ся на долині публики різнобарвні картки з прокламаціями, листами виборчими, відозвами соціалістичними і т. и. Публика здивована та заінтересована «небесними листами» розхвачувала спадаючі картки. Та небавом прибав поліційний комісар і лідождав, поки не зїхав на долину вагон з соціалістичними демократами. Спершу не хотів ніхто признати ся до вини, а навіть чотири Англичани, що були в тім самім вагоні, уперто мовчали; коли комісар запросив всіх на інспекцию, виступив один молодець і заявив, що він кгдав з гори папери. Заведено его на інспекцию, списано протокол і випущено на волю.

— **Любителі котів.** В Берліні засновано на днях товариство, якого задачию є хоронити і вихувати коти. На збори, скликані в тій цілі, прибуло багато визначнійших осіб столиці, серед яких находило ся найбільше женського пола. Гадку скликаня зборів подав дневникар Рожє і его вибрано председателем зборів. П. Рожє представив зібраним конечність заснованя товариства, якого цілію мала би бути охорона котячого роду, бо коти виставлені найбільше на всякі пакости зі сторони берлінського населєня. Наволи би так дальше йшло, то вкінци вигинуло би ціле покоління котів. — «Встид подумати — говорив п. Рожє — що дїє ся з котами, котрі бігають без ніякої опіки по улицах Берлина. В міру, як побільшає ся столиця Німеччини, никне любов до котів, они трагять ґрунт під ногами, не мають де подїти ся. Сему треба зарадити. Одиноким средством на се є заснованє товариства охорони і хованя котів». Промова ся так подїлала на серця всіх присутних, що виязала ся широка дискусия. — Якась панна Енгель, що знає особисто сотки котів (!), заєвняла, що то є найвірнійші сотворіня. В пташачій кімнаті єї батька находить ся багато котів, а ні один з них не злакомить ся на пташку. Навіть чужі коти, котрі мають кождої хвилі вільний вступ до помешканя (!), не роблять пташкам нічого злого. Інша якась панна оповідала зібраним, що она кождої ночі від год. 11. до 1. приймає чужих котів на спільній вечері, яку приготує для них з волового мяса. Коти так єї полюбилі, що все перебувають коло неї. В зимі удержує для них огрівальню. Др. Гаакє заявив, що товариство повинно головню звернути увагу на хованє чистої раси котів. Один любитель котів Флєш з Монахова, виказував примірами, як вірні є єї чвороножні сотворіня. Кіт «Додо», що одержав першу нагороду на остатній міжнародній виставі котів, видер очи одному властителєви готелю в Дісельдорфі, що чинно обидив его пана. Ще більше відзначив ся один кіт «Перо». На его властителя напали в ночі злочинці, звязали і рабували дорогоцінності. На крик пана прибіг з другої кімнати кіт і кинув ся на напасників. О-

дному видер очи, а другого так покусав, що сей не міг навіть утікати. Ся бесіда так подїлала на присутних, що всі рішили ся приступити в члени товариства, котрого цілію є хоронити котів перед знущанєм, ховати чисту расу і удержувати в захоронці котів, що не мають властителів.

— **Дрібні вісти.** Австрійське міністерство війни задумує на будуче надавати стипендії студентам I. року медицини, щоби заохотити їх до військової служби. — В ночі з четверга на п'ятницю згоріла у Львові на Левандівці фабрика макаронів, власність братів Рощковских. Шкода вносить до 100.000 корон. — Перед присяглими судьями в Золочеві ставав листонш Семенюк, обжалований о сироневіренє 4000 К., котрі надійшли під адресою гр. Казимира Бадєного в Буску. Обжалований звиняв ся тим, що двірська служба так его угостила, що він згубив гроші. Суд видав увільняючий вирок. — Новий директор польского театру Тадей Павліковскій підписав вчера контракт з репрезентациєю міста на 6 літ з тим застереженєм, що по трех літах кожда сторона має право вимовити. Отверте театру після контракту мусить наступити з днем 1. жовтня с. р. — Чотиродневий курс риболовства в Кракові згромадив 62 слухачів з ріжних сторін Галичини. — Один з найбільших відєньских, біржевих спекулянтів, Геллер, переносить ся до Парижа тому, що вимірено ему заробковий податок в квоті 60.000 корон. — Нині рано отворено у Львові, на повиставовій площі, виставу дрібної птиці і кріликів. — Оперовий сезон в новім театрі львівским розпичне ся в жовтні виставленєм нової опери Желєньского «Янек». В ролі Брошки виступить наша землячка пна Крушельницка, яку заангажував дир. Павліковскій на кільканаїцять виступів.

Посмертна [†] оповістка.

Никола Курий, укінчений кандидат учительської семінарії, молодець незвичайно спосібний і талановитий, помер в Куликові 29. с. м. в 24. році житя. В. с. п!

Телеграми.

Відєнь, 2. червня. Чєські послы твердят рішучо, що з ними ведуть ся переговори на підставі цофненя розпоряджень Кіндінґера. Міністер справедливости гр. Спенс-Боден опирає ся цофнути єї розпорядженя. Чєські послы твердят, що Спенс-Боден уступить, а его наслідником стане один з високих, польских урядників (Др. Тхожницький президент висшого краєвого суду у Львові).

Будапєшт, 2. червня. Буря получена з обіріванєм хмари, вирядила тут величезні шкоди. Вода заляла багато сутеренових мешкань, причім погибло кілька осіб.

Париж, 2. червня. В сенаті нараджувано ся над правительственным предложенєм, дотично амнести в справі Драйфуса. Кількох сенаторів поборовало уставу, виводячи, що Пікардови та Драйфусови не належить подати нагоду до цілковитої регабілітації. Дельбах жадавав поставленя Мерсіє-го в стан обжалованя. Мерсіє заявляє, що в році 1894 він ділав лише для добра краю і нині поступив би так само.

Лондон, 2. червня. Положенє на Корєї уважають дуже поважним. Японська праса домагає ся від правительства, щоби за всяку ціну удержало євй вплив на Корєї.

Бруксєля, 2. червня. Посол Трансвалю др. Лейде висказав припущєнє, що президент Крігер не втече до Европи, а дістане ся в руки Англичан, котрі осадять его на острові св. Єлєни. Др. Лейде наміряє ще раз звернути ся до великодушности держав, щоби спротивили ся анексії обох вільных републик.

СОТРУДНИКА
потребує
парох в Заланові п. Рогатин.
Дуже вигідне місце для безженного.
(2—5)

Помимо що вовна і розгар подорожіли о 30% — продає, поки старчить, ковдри і матеріаці по давних низьких цінах лише спеціалєва робітня і маґазин постєли
20—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**
Львів, Копєрника ч. 5. Цінники даром.

Малий фейлетон.

О. ФРАНЦ МЕШКО.

ДРАМА НА СЕЛІ.

з словінського переклад
ІЛЬКО КУЗІВ.

(Далі).

Поважно і мудро хитав великою головою, немов би притакував своїй розумній бесіді — та тупав з легка подовгастими чобітьми обглиняту землю. По хвиливі впочинку продовжав даліше мудру-премудру бесіду:

Іванови вудило ся. Мовчки і нерадо слухав. Опер ся ліктем на вікно та задуманий придивляв ся днині.

Стара Хмариха з увагою слухала дядькової премудрости і подивляла його глибокий і недостижний досвід.

Старець взяв знов жиластою рукою спорий кусень гречушка, полив вином, отер рукавом уста і почав даліше.

— Гм, Іване уважай, батько умер, мати стара, майно велике... треба тобі жівки!

— Треба... треба... — договорювала мати біля печі на лаві. — Я уже стара, не здужаю... не можу робити... вий-завтра понесуть мене за Михайлом.

Грубі сльози покотили ся по її худім і поморщенім лиці.

Дядько Цибуля не показуючи по собі смутку, продовжав даліше почату річ:

— Твоя судьба, то судьба мого найблизшого рідняка... то таки моя судьба; моім обовязком тобі отверто і жичливо поради: Не бери собі циганки!

Послідні слова говорив старець поважно, сьвято і значучо.

Іван мовчав.

Дядько Цибуля сягнув по передпоследній кусень гречушка, а заідаючи смачно, тягнув даліше свій мудрий розговор:

— Ти мовчиш, Іване? Здає ся мені, що моя сердечна і жичлива рада тобі не до вподоби... Кажу тобі, що будеш мені дякувати, скоро послухаш мене... Як стоїть в сьвятім письмі: >Шануй старших!< А повідаю тобі, що я ще не чув, ані не знав, ані ніхто не видав, ані чув, що би був щасливий той, хто не шанує сивої старости.

Дядько Цибуля значучо і вижидаючи зиркав оком на бік та уважав, яке вражінє зробіть його бесіда на Івані. Але сей уперто мовчав і пукав пальцем по шибих вікна.

Та Іванова байдужність не збила дядька Цибулі з пантелику.

— Диви но — говорив даліше — часи лихі, гроша нема, поле не родить, виноград висох, худобу нищить зараза. Як будеш господарити, коли возьмеш дівчину, що не принесе гроша до хати?..

Знов замовк старий і чекав, може його слова дістануть ся до твердого і замкненого його серця. Але Іван думав про своє та тільки пів на пів чув несмачну раду та докори.

То розгнівало дядька.

Сягнув скоренько по последній гречушок випорожнив чарку до дна, ударив п'ястком об стіл і крикнув:

— Но, хлопче... та бери Штебігову Рузю!

— Так, так, Штебігову Рузю! Які дядько мудрі... Штебігову Рузю... тоту, що вісна спогадила єї лице!

— Що вісна... що лице!... Але має кілька тисячок...

— І зизом дивить ся...

— Най чорт дивить ся зизом. Чорт! Але принесе тобі придане, як жадна в селі!

— ... і сварлива...

— Набій, як не схоче жити в згоді!

— Ні... ніколи не возьму!

Твій небіщик батько думав про ню; ми говорили з ним і він собі так бажав!

— Ніколи!

— А умираючи наказав тобі брати тоту циганку...

— Мовчить — вороже!

— Іване, сам стелиш собі дорогу.

— Несчастливым буду, коли ожено ся з иншою... не з нею...

— Не возьмеш єї!

— То покину господарство і вьсо!

— Іване! — озвала ся мати — памятай, що говорить четверта заповідь Бога!

— Га... не мучте мене більше... беріть вьсо... не потрібую і не хочу нічого, а волю жити ся сам.

Роз'ярений Іван вибіг з хати і тріснув дверми за собою...

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
пурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром

Упрашає о численні замовленя

16—20

З а р я д.

Артистичне заведене ритовниче малярства шильдів.
відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір
кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч антики Вн. Міколяша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльвих. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотві. Всілякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди ляні з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберті. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплі на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ”

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовєньству і всім вірним Впреосв. Митрол. і Преосв. Еп. Ординариям всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і солі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виводить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 93 сот
Резерва премій	148.480 " "	
" спеціальна	1.684 " 80 "	
Фонд основний	72.000 " — "	
" емервталний	18.166 " 60 "	

Тарифи >Дністра< дуже умірковані, услівя обезпечень корисні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року виводили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси >Дністра< приймає Банк краєвий і Каси ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сьвятині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через >Дністеръ< в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя. представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі. Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів >Дністра<, приймає ся. >Дністеръ< виплатив агентам по конєць 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч 10. (дім >Просьвіти<)

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голєндєра

у ЛЬВОВІ, при улиці СІКСТУСЬКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і кварталну на всі часописи, які виходять в краю і за границєю в язичі рускім, польскім, німецкім, французскім і т. д. по оригінальних цїнах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописей обчислюючи їх як найдешевше.

Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером.